



Pestprotocol
c.b.s. Bloemenhof

Inhoudsopgave

1. Doelstelling	blz. 3
2. Voorwaarden	blz. 3
3. Wat verstaan wij onder pesten	blz. 4
4. Hoe gaan wij om met pesten en het voorkomen van pesten	blz. 6
5. Uitvoering van het pestprotocol	blz. 8

Bijlagen:

1. Notitie: Grensoverschrijdend gedrag in Parnassys	blz. 11
2. Adviezen aan ouders	blz. 12
3. Signalenlijst	blz. 13

1. Doelstelling

Alle kinderen moeten zich in hun basisschoolperiode veilig kunnen voelen (sociaal, psychisch en fysiek), zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Door regels en afspraken belangrijk te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan.

2. Voorwaarden

Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders / verzorgers. De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld. Dit doen we aan de hand van de lessen uit de methode Kanjer.

Als pesten zich voordoet, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders / verzorgers) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.

Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.

Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan kan de inschakeling van een vertrouwenspersoon nodig zijn. De vertrouwenspersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren.

3. Wat verstaan wij onder pesten?

1. Het verschil tussen plagen en pesten.

	Plagen		Pesten
1.	Gebeurt spontaan.	1.	Gebeurt met opzet: de pester weet vooraf wie hij/zij zal pesten en op welke manier.
2.	Heeft geen kwade bijbedoelingen.	2.	Wil iemand bewust kwetsen en / of kleineren.
3.	Duurt niet lang en gebeurt niet vaak.	3.	Kan lang blijven duren, gebeurt meer dan eens en regelmatig. Houdt niet vanzelf op.
4.	Speelt zich af tussen gelijken.	4.	De strijd is ongelijk, de pester heeft altijd de bovenhand. De pester voelt zich machtig als het slachtoffer zich machteloos voelt.
5.	Is meestal te verdragen of plezierig, maar kan ook kwetsend zijn.	5.	De pester heeft geen positieve bedoeling, wil pijn doen, vernielen of kwetsen.
6.	Is meestal 1 tegen 1.	6.	Meestal een groep(je) tegenover 1 slachtoffer.
7.	De rollen liggen niet vast.	7.	Heeft een vaste structuur. De pesters zijn meestal dezelfde en het slachtoffer ook. Als het slachtoffer wegvalt, kan de pester op zoek gaan naar een ander slachtoffer.
8.	De eventuele pijn is dragelijk.	8.	Als er niet iets aan wordt gedaan, kunnen de lichamelijke en geestelijke gevolgen ingrijpend zijn en lang nawerken.
9.	De vriendschap wordt hervat.	9.	Het is niet makkelijk om na het pesten een goede relatie op te bouwen.
10.	Het blijft een lid van de groep.	10.	Het gepeste kind is geïsoleerd, voelt zich eenzaam en voelt dat hij/zij niet meer bij de groep hoort.
11.	De sfeer in de groep blijft goed.	11.	Geeft een dreigend, onveilig gevoel in de groep. Iedereen is angstig, omdat men bang is de volgende te zijn die gepest zal worden.

4. Hoe gaan wij om met pesten en met het voorkomen van pesten?

Het uitgangspunt is dat we er naar streven om pesten zoveel mogelijk te voorkomen. Dit proberen we op de volgende manieren:

- In gesprek met de leerlingen te blijven.
- Leerlingen observeren.
- Twee keer per schooljaar (in november en in maart) vullen we de docenten vragenlijst (groepen 3 t/m 8) en de leerling vragenlijst (groepen 5 t/m 8) uit de Kanjer methode in. De groepen 5 t/m 8 vullen daarnaast de vragenlijst sociale veiligheid in. Indien nodig maken we ook een sociogram van de groep.
- De kleutergroepen vinken de sociaal- en emotionele leer- en ontwikkelingslijnen in Parnassys af.
- Onderwerpen zoals veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies ect. komen aan de orde in onze Kanjerlessen en in onze godsdienst methode "Trefwoord".
- Het voorbeeld van de leerkrachten en ouders is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten, ouders en leerlingen horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.
- Leerkrachten en ouders moeten alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen hun norm overschrijden.
- Een effectieve manier om pesten te voorkomen, te stoppen of binnen de perken te houden, is het afspreken van regels samen met de leerlingen, passend bij de groep. Deze afspraken worden, zoals schoolbreed afgesproken, aan het begin van het schooljaar gemaakt en zijn zichtbaar in elke klas aanwezig.
- Tijdens het buitenspelen is pleinwacht aanwezig.

Basisregel:

Respect is de basis in de omgang met elkaar.

1. Wij luisteren naar elkaar.
2. Behandel een ander zoals je zelf behandeld wilt worden.
3. We noemen elkaar bij de voornaam, de leerkrachten spreken we aan met juf of meester.
4. Wij spelen en werken samen. Iedereen hoort erbij. We sluiten niemand buiten.
5. Wij blijven van elkaar en van elkaars spullen af.
6. Wanneer je wilt dat de ander stopt: DENK na en zeg STOP; je kijkt de ander aan en je weet zeker dat de ander je gehoord heeft.
7. Als je kwaad bent probeer je eerst samen te praten. Ga anders naar de meester of juf die in de buurt is.
8. Na het uitpraten van een ruzie maken we weer een nieuwe start.
9. Wij laten elkaar in onze waarde.
10. Iedereen mag zichzelf zijn.
11. Je behandelt een ander op sociaal media zoals je zelf ook behandeld wilt worden.
12. Als er iets gebeurd is wat je gevaarlijk of niet prettig vindt en wanneer iemand opzettelijk iets beschadigt ga je het de juf of meester vertellen.
13. Vertel de meester of juf wanneer je zelf of iemand anders wordt gepest (ook als dat na schooltijd gebeurt).



5. Uitvoering van het pestprotocol

De regels die gelden op school en daarbuiten worden aan het begin van het schooljaar binnen iedere groep besproken.

De regels hangen ook in de klas (o.a. in de vorm van Kanjer posters) De leerkracht en waar nodig de Intern Begeleider en/ of de directeur zorgen voor een goede dossiervorming (zie Bijlage 1).

5.1 De vier stappen (aan de hand van Kanjertraining)

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en / of elkaar pesten proberen zij en wij:

Stap 1

Er eerst zelf (en samen) uit te komen.

Stap 2

Op het moment dat één van de leerlingen er niet uitkomt (in feite het onderspit delft en verliezer of zondebok wordt) gaat hij/zij het probleem aan de meester of juf voor leggen.

Stap 3

De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderingsgesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken. Bij herhaling van pesterijen/ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen sancties (zie bij consequenties).

Stap 4

Bij herhaaldelijke ruzie/ pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met de leerling die pest/ ruzie maakt. De intern begeleider wordt ingeschakeld; de directeur wordt op de hoogte gebracht. Ook in de groep wordt e.e.a. besproken.

De fases van bestraffen treden in werking (zie bij consequenties).

Ook wordt de naam van de ruziemaker / pester in Parnassys (notitie: grensoverschrijdend gedrag) genoteerd. Bij een melding omschrijft de leerkracht 'de toedracht'. Bij een melding worden ook de ouders op de hoogte gebracht van het ruzie-pestgedrag. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing.

De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met ouders en/ of externe deskundigen.

Consequenties behorende bij stap 4

De leerkracht heeft het idee dat er sprake is van onderhuids pesten.

In zo'n geval stelt de leerkracht een algemeen probleem aan de orde om langs die weg bij het probleem in de klas te komen.

De leerkracht ziet dat een leerling wordt gepest (of de gepeste of medeleerlingen komen het bij hem/ haar melden) en vervolgens leveren de stappen 1 t/m 4 geen positief resultaat op voor de gepeste. Dan neemt de leerkracht duidelijk stelling in.

De straf is opgebouwd in 5 fases; afhankelijk hoelang de pester door blijft gaan met zijn/ haar gedrag:

fase 1:

- Time out op een vaste afgesproken plaats.
- Nablijven.
- Door gesprek: bewustwording voor wat hij/ zij met het gepeste kind uithaalt.
- Afspraken met de pester over gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken komen aan het einde van iedere week (voor een periode) in een kort gesprek aan de orde.

fase 2:

- Een gesprek met ouders, als voorgaande acties op niets uitlopen. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken.
- De school heeft alle activiteiten vastgelegd in Parnassys (notitie: grensoverschrijdend gedrag) en de school heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem.

fase 3:

- Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld.

fase 4:

- Bij aanhoudend pestgedrag kan er voor gekozen worden om de leerling tijdelijk in een andere groep te plaatsen, binnen de school. NB: Kanjertraining raadt aan de leerling in minimaal 2 groepen hoger of 2 groepen lager te plaatsen, voor het beste effect.

fase 5:

- In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden.

Van alle fases dient een goede schriftelijke verslaglegging bijgehouden te worden. Bij gesprekken met ouders en leerkracht is een notulist. Notulen worden voor gezien ondertekend.

5.2 Onze begeleiding m.b.t. de leerlingen

Begeleiding van de gepeste leerling (door eerst leerkracht, daarna met IB-er / directeur)

- We tonen medeleven en luisteren en vragen hoe en door wie er wordt gepest.
- We gaan na hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/ zij voor, tijdens en na het pesten?
- We laten de leerling inzien dat je soms ook op een andere manier kunt reageren. We gaan na welke oplossing het kind zelf wil.
- We benadrukken de sterke kant van het kind.
- We stimuleren en begeleiden de leerling opdat hij/zij zich anders (beter) opstelt/ op leert stellen.
- Goed gedrag wordt opgemerkt en beloond (met complimenten) als de leerling zich anders/beter opstelt.
- We praten met de ouders van het kind (en de ouders van de pester).
- We plaatsen het kind niet in een uitzonderingspositie door het over te beschermen.
- Contact opnemen met de ouders: elkaar informeren, overleggen, inleven in het kind: bespreken wat de oorzaak zou kunnen zijn.
- We schakelen indien nodig, in overleg met ouders, hulp in zoals: sociale vaardigheidstrainingen. Dit gaat via de IB-ers.

Begeleiding van de pester (door eerst leerkracht, daarna met IB-er/ directeur)

- We praten met de pester en we zoeken naar de reden van het pesten.
- We laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.
- We laten inzien welke positieve kanten de gepeste heeft.
- We bespreken de schoolregels t.a.v. het pesten.
- Het kind leren niet meteen te reageren, leren beheersen.
- We laten excuses aanbieden.
- We laten weten dat we verwachten een gedragsverandering te zien.
- Goed gedrag wordt opgemerkt en beloond (met complimenten) als de leerling zich anders/beter opstelt.
- Contact opnemen met ouders: elkaar informeren, overleggen, inleven in het kind; bespreken wat de oorzaak zou kunnen zijn.
- We schakelen indien nodig, in overleg met ouders, hulp in zoals: sociale vaardigheidstrainingen. Dit gaat via de IB-ers.
- We blijven als leerkracht alert. We spreken bij herhaling de pester er weer opaan.

De grote groep (door eerst leerkracht, daarna IB-er / directeur)

- We maken het probleem bespreekbaar in de groep.
- We stimuleren dat de kinderen een eigen standpunt innemen en eventueel partij trekken voor de gepeste leerling.
- We bespreken met de leerlingen dat “meedoen “met de pester meestal kan leiden tot verergering van het probleem.
- We laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.
- We laten inzien welke positieve kanten de gepeste heeft.
- We schakelen indien nodig, in overleg met de ouders, hulp in zoals: sociale vaardigheidstrainingen. Dit gaat via de IB-ers.
- Eventueel organiseren we een ouderavond voor de leerlingen van de groep waarin de problematiek zich voordoet.

5.3 Onze adviezen aan ouders

Deze adviezen geven we mee aan de ouders indien er sprake is van pesten.

De ouders van de gepeste kinderen:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Pesten kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken. Ga niet zelf kinderen aanspreken op school.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, of via internet probeert U dan om contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- Zorg dat het wordt opgemerkt en beloond (met complimenten) als uw kind zich anders/beter opstelt. Hierdoor kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
- Beweging-sporten: Samen wandelen-rennen; stimuleren tot buiten spelen; stimuleren tot het beoefenen van een sport.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.
- Stimuleer uw kind om naar de leerkracht te gaan.

De ouders van pesters:

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het gewenste gedrag van uw kind.
- Goed gedrag wordt opgemerkt en beloond (met complimenten) als de leerling zich anders/beter opstelt.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt de kans om een pester te worden.

De ouders van alle kinderen:

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- Houd rekening met de gevoelens van de ouders van zowel het gepeste kind als de gevoelens van de pester.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

Bijlage 1: Parnassys, notitie: grensoverschrijdend gedrag.

Vul onderstaande in Parnassys in. Bij elk incident, om compleet overzicht te hebben.

Denk bij de genomen acties aan de 5 fases. (zie blz. 8, pestprotocol)

Wanneer:

Wat is er gebeurd?

Genomen acties:

Bijlage 2 : Adviezen aan ouders

De ouders van de gepeste kinderen:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Pesten kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Als pesten niet op school gebeurt maar op straat, probeert u dan om contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- Zorg dat het wordt opgemerkt en beloond (met complimenten) als uw kind zich anders/beter opstelt. Hierdoor kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
- Bewegen-sporten: Samen wandelen-rennen; stimuleren tot buiten spelen; stimuleren tot het beoefenen van een sport.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.
- Stimuleer uw kind om naar de leerkracht te gaan.

De ouders van pesters:

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het gewenste gedrag van uw kind.
- Zorg dat goed gedrag wordt opgemerkt en beloond (met complimenten) als uw kind zich anders/beter opstelt. .
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt de kans om een pester te worden.

De ouders van alle kinderen:

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- Houd rekening met de gevoelens van de ouders van zowel het gepeste kind als de gevoelens van de pester.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem gewenst gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

Bijlage 3 : Lijst signalen

Deze lijst is slechts een globale richtlijn en is niet volledig. Sommige items op zich hoeven nog geen aanleiding te geven om je ongerust te maken; een combinatie van meerdere items zou wel eens aanleiding kunnen zijn dat er meer aan de hand is. Sommige items zijn op zich een direct probleem of delict. Verder kunnen sommige signalen zowel van toepassing zijn op de pester als op de gepeste.

Signalen pester:

- Vaak een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen.
- Zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot.
- Briefjes doorgeven.
- Beledigen.
- Opmerking maken over kleding.
- Isoleren en negeren.
- Buiten school opwachten, slaan of schoppen.
- Op weg naar huis achterna rijden.
- Naar het huis van de gepeste gaan.
- Bezittingen afpakken.
- Schelden of schreeuwen.
- Pesten via social media.
- Afwijkend gedrag van wat voor een kind, de leeftijd en de situatie normaal is.
- Afwijkende ideeën over wat wel en niet mag.
- Ernstig ongehoorzaam zijn / autoriteitsconflicten.
- Slechte motivatie, negatieve houding en slechte resultaten op school.
- Onverschilligheid t.a.v. ouders / ouderen / agenten.
- Liegen bij aanhouding/verhoren en geen autoriteitsgevoelig gedrag vertonen.
- Vernielingen en vandalisme.
- Agressief zijn naar andere kinderen en met agressie problemen oplossen.
- Impulsief gedrag als brandjes stichten.
- (kleine) diefstallen.
- Seksueel uitdagen naar andere kinderen en volwassenen.
- Weinig vrienden hebben en erg groepsgevoelig zijn.
- Weglopen.
- Onderhuids pesten (o.a. praten over – via oogcontact – gezichtsuitdrukkingen).

Signalen gepeste leerling

- Somatische klachten.
- Veel praten over dood en dood willen.
- Eenzaam voelen/ ontbreken van steun.
- Weinig vrienden.
- Angstig, bang, en stressgevoelig zijn.
- Spijbelgedrag.
- Niet alleen durven zijn.
- Laag zelfbeeld.
- Afwijkend gedrag van wat voor een kind, de leeftijd en de situatie normaal is.
- Slechte motivatie, negatieve houding en slechte resultaten op school.